724/05

Den 6. juni 2005 blev i sag nr. 64.643:

xxxx xxxxxx xxxxxxxxxx
xxxxxxxxx xxxxx xxxxxx
xxxxx xxxx xx
xxxx xxxxx x

mod

Lærerstandens
Brandforsikring G/S
Farvergade 17
1463 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har ulykkesforsikring i Lærerstandens Brandforsikring G/S, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde erstatning i forbindelse med et anmeldt ulykkestilfælde.

Selskabet har afvist at dække skaden med henvisning til, at klageren har udvist grov uagtsomhed.

Klageren har tillige ulykkesforsikring i Forsikrings-Aktieselskabet Alka. Denne sag behandles under nævnets reference 64.650.

Det fremgår af sagen, at klageren den 23/1 2004 anmeldte, at han den 26/12 2004 havde været udsat for et ulykkestilfælde i form af en eksplosion. I skadeanmeldelsen er hændelsesforløbet beskrevet således:

> "Fra en bekendt fik jeg en bøtte med ca. 2 dl. hvidt pulver, som var en blanding af acetone og brintoverilte.
>
> Det jeg gjorde, var at skylle pulveret i et kaffefilter med rent vand, hvor efter pulveret blev sat til tørre i en klodskasse.

I forbindelse med at pulveret skulle tørre, klumpede det lidt og jeg rørte lidt i det for at fjerne klumperne, hvorved det af ukendte årsager må være eksploderet."

Ved eksplosionen mistede klageren højre hånd, pådrog sig et kraftigt brud på venstre håndled og fik blodforsyningen ødelagt, således at der er nedsat funktion i fingrene. Derudover pådrog klageren sig en stor skade på øverste del af venstre lår og venstre lyske med efterfølgende transplantation til følge, og begge trommehinder sprang med deraf følgende nedsat hørelse.

Af politiets anmeldelsesrapport fremgår, at eksplosionen skete i klagerens udhus, hvor taget blev løftet af og faldt ned på en måde, så det dækkede under halvdelen af udhuset. 3 sider af udhuset var blæst ud. En rude med dobbeltglas blev ligeledes blæst ud, og der var glasstykker på græsplænen og på nabogrunden.

Klageren har til politiet i henhold til afhøringsrapport dateret 14/1 2004 anført:

"Afh. var meget overrasket over styrken idet som han udtalte: 'Der var ikke ret meget'.

Han havde fået blandingen af pgl. bekendte, hvorfor han ikke kendte til blandingsforholdet. Han har aldrig tidligere forsøgt sig med fremstilling af 'knaldpulver'.

Politiet genafhørte klageren, og af afhøringsrapport dateret 5/2 2004 fremgår:

"Han forklarede videre, at han ikke tidligere have eksperimenteret m. lign. fabrikation af sprængstof eller fyrværkeri og havde derfor ingen erfaring med en sådan fabrikation.

Han havde efterflg. fået oplyst, at en årsag til processen endte m. eksplosion kunne være, at acetone kunne blive for gammelt og det dermed blev ustabilt og kunne egenhændigt forårsage en eksplosion.

Fremstillingen af stoffet skulle iflg. afhørte bruges til mindre fyrværkeri, bordbomber o. lign.

Afhørte havde ingen anelse om at det han foretog sig kunne medføre en sprængning/eksplosion."

Politiet har afhørt klagerens nabo, som i henhold til afhøringsrapport dateret den 22/1 2004 har forklaret således:

"Fou. var ved bevidsthed og afhørte kunne se at højre hånd manglede, venstre hånd var skadet og fou. havde skader i lysken. Fou. sagde hele tiden til afhørte: '… hvor dum kan jeg være.'

…

Forespurgt omkring hvad afhørte tænkte, da han så skader på skuret og fou., svarede afhørte, at hans første indskydelse var, at tilskadekomne havde været ved at lave fyrværkeri. Afhørte havde tidl. i år og i dagene op til ulykkesdatoen hørt flere store brag fra tilskadekomnes adresse."

Af udtalelse dateret 16/1 2004 fra seniorsergent og ammunitionsafrydder K.A.F. fremgår:

"Ud fra skadens omfang vurderes det, at svare til en mængde af ca. 200 gram indelukket krudt, som har en sprængkraft der modsvarer ca. 100 gram sprængstof eks. TNT.

Denne 'ladningsstørrelses' farlighed svarer ca. til effekten af en håndgranat med hensyn til tryk, herudover kan det ses på gerningsstedet, at trykket har slynget glasfragmenter fra vinduet i skuret ud på ca. 15 meters afstand og dette med så stor kraft, at fragmenter på op til 2x2 cm havde boret sig ind i et gyngestativ opført af 10x10 cm trykimprægnerede stolper i en afstand af ca. 5 m fra eksplosionsstedet, havde der i den retning befundet sig personer kunne dette have haft fatale følger for disse personer, med svære kvæstelser til følge, idet trykket aftager hurtigt ud fra eksplosionsstedet ville der på de øvrige sider af skuret ikke have sket evt. personer noget særligt udover chok."

Klageren har ved sin advokat over for nævnet gjort gældende at selskabet skal anerkende ulykkestilfælde som dækningsberettigende. Advokaten har i skrivelse af 11/8 2004 til nævnet bl.a. anført:

"Min klient havde ikke tidligere prøvet at lave hjemmelavet fyrværkeri, og han ville derfor blot bruge stoffet til at putte i små paprør, idet stoffet alene har knaldeffekt og ikke synlige farveeffekter. Min [klient] ville have forsynet rørene med lunter, idet min klient havde fået oplyst, at stoffet skulle antændes for at udløses.

…

Det er min opfattelse, at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at statuere grov uagtsomhed.

For at statuere grov uagtsomhed kræves en handling 'af særlig dadelværdig karakter' og hvor 'den sikredes adfærd har indebåret en indlysende fare for den faktisk indtrådte skade'.

Selskaberne skal bevise, at min klients adfærd - at trykke forsigtigt med en ske på det våde knaldpulver, - indebar én så indlysende fare for den enorme eksplosion på dette stadie, hvor stoffet ikke var tørt endnu eller forsøgt antændt og hvor stoffet ikke på anden måde var monteret som knaldfyrværkeri endnu.

Min klient havde ikke selv nogen forudgående kendskab til stoffet, men fulgte blot de retningslinjer han havde fået oplyst, af en voksen ansvarsbevidst person som han havde kendte godt og [havde] tillid til.

Derudover må det betragtes som en reflekshandling eller en 'klapfejl' i forsøg på at findele et pulverstof, der skal tørre, men som klumper lidt sammen.

Jeg henviser i den forbindelse til tidligere afgørelser AK 32.937 og AK 40.486, hvor de sikrede personer også har begået alvorlige fejl, men hvor det ligesom i nærværende sag ikke har været meningen, at man ville foretage sig noget farligt eller på anden bade udsætte sig selv for en overhængende risiko for skade.

…

Det omhandlede pulver indeholder hverken krudt eller sprængstof, jf. udtalelsen fra forsvarets sprængstofekspert, men fremstilles alene med det formål at kunne frembringe nogle høje brag.

Der var ikke tale om at min klient på skadetidspunktet ville affyre stoffet/frembringe brag/knald.

Min klient havde på baggrund af ovennævnte forhold ingen mulighed for at forudse den *faktisk indtrådte skade*, hvorved han mistede højre hånd og skadede den venstre alvorligt, fik lyskenskade samt kraftig høreskade.

Min klient havde absolut ingen anelse om, at stoffet kunne eksplodere/sprænge med en kraft svarende til en håndgranat.

Det bestrides, at det skulle være alment kendt, at knaldpulverstof kan eksplodere ved let berøring.

…

Min klient er en voksen og ansvarsbevidst person med godt job, kone og børn og han havde ingen anelse om, at det forhold at han trykkede let med theske på det våde pulver kunne medføre en sådan sprængning.

Min klient har klart optrådt uforsigtigt ved at ville lave hjemmelavet knaldfyrværkeri og udvist en i betydelig grad uagtsom adfærd, men min klient har *ikke* udvist en adfærd der indebar en så åbenlys fare for den indtrådte skade, at han kan anses for at have forvoldt skaden ved grov uagtsomhed."

Selskabet har ved sin advokat over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Advokaten har til støtte herfor i skrivelse af 2/9 2004 til nævnet anført:

"Ved vurdering af, om klageren har udvist grov uagtsomhed i forsikringsretlig forstand bør der navnlig lægges vægt på følgende omstændigheder:

- Klageren blev ikke mere tilfældig blandet ind i fremstillingen af eksplosive stoffer, ligesom der ikke var tale om en spontan opstået situation. Der var tværtimod tale om, at klageren havde planlagt at fremstille eksplosive materialer til brug for bordbomber, hvilken proces herefter strakte sig over et par dage.

- Der var i allerhøjeste grad tale om farlige stoffer. Ifølge Beredskabsstyrelsen eksploderer acetonperoxid spontant, og tillige hvis det udsættes for f.eks. stød eller gnidning. Ifølge militæret havde klagerens blanding en sprængkraft svarende til en håndgranat (eller ca. 100 g TNT).

- Klagerens arbejde med at fremstille det eksplosive stof var ulovligt, idet der forelå en overtrædelse af våbenlovgivningen.

- Det må i sig selv være indlysende, at der er risiko for eksplosion, når man sammenblander så farlige stoffer - og fremstillingen skete jo netop med henblik på at lave et eksplosivt stof (om end klageren formentlig havde regnet med en kontrolleret eksplosion i form af en bordbombe eller lignende).

- I den foreliggende situation må det være endnu mere indlysende, at der er aktuel risiko for skade, når man udsætter et eksplosivt stof for fysisk påvirkning i form af tryk.

Med andre ord: Der havde i sig selv været tale om et meget uforsvarligt forhold, såfremt klageren var kommet til skade som følge af, at acetonperoxidblandingen eksploderede spontant. Men der foreligger en endnu højere grad af uforsvarlighed, når eksplosionen blev 'fremprovokeret' derved, at klageren selv pressede med en hård genstand ned mod den eksplosive blanding.

…

Af ankenævnspraksis kan blandt andet udledes, at følgende forhold taler for, at der foreligger grov uagtsomhed i forsikringsretlig forstand:

- Der er tale om hjemmelavet, ulovligt fyrværkeri (og ikke f.eks. fabriksfremstillet fyrværkeri indkøbt i udlandet);
- Sikrede har behandlet fyrværkeriet på en anden måde end forudsat af evt. producent;
- Sikrede har behandlet fyrværkeriet/sprængstoffet på en letsindig måde.

…

Det er i klageskriftet blandt andet anført, at klageren ikke havde nogen anelse om, at det forhold, at han trykkede med en ske på det våde pulver, kunne medføre den alvorlige sprængning.

Det skal hertil bemærkes, at det vel er karakteristisk for de fleste lignende sprængningsskader, at sikrede ikke antog, at den udviste adfærd ville medføre den alvorlige eksplosion, som blev følgen.

Dette er imidlertid ikke afgørende. Efter såvel retspraksis som ankenævnspraksis og den juridiske litteratur er det derimod afgørende, om selve adfærden indebar en indlysende risiko/fare for, at en sådan skade ville indtræde. Derimod er det ikke afgørende, om sikrede konkret anså det for sandsynligt, at den pågældende skade ville indtræde."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**6.00 Forsikringen dækker ikke**

…

6.20 Forsæt, grov uagtsomhed m.v.

Forsikringen dækker ikke:

Følger af ulykkestilfælde forårsaget af sikrede ved:

a) forsæt

b) grov uagtsomhed"

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået sagen og finder herefter at kunne lægge til grund, at klageren fra en bekendt havde modtaget ca. 2 dl. hvidt pulver med det formål at fremstille fyrværkeri. Nævnet lægger endvidere til grund, at klageren ikke havde særlige forudsætninger for at arbejde med sådant materiale, ligesom han ikke - forud for erhvervelsen af stoffet - skaffede sig viden derom, men desuagtet gik i gang med at bearbejde pulveret.

Nævnet finder på denne baggrund, at klageren ved sin handling havde bragte sig i en situation, hvor han måtte indse, at der var en indlysende fare for et begivenhedsforløb,

som det, der indtraf, og for en skade som den, der indtrådte. Klageren har derfor udvist en sådan grov uagtsomhed, at de skader, der opstod som følge af eksplosionen, i medfør af de gældende forsikringsbetingelser er undtaget fra forsikringsdækning.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann